

Jeroni Sureda | Clovella, closca i bessó: les meves tres Universitats Autònomes

Quan era petit anava a collir ametlles i els grans em deixaven tastar-ne alguna. Primer l'havia de plomar per treure-li la clovella, després trencava la closca amb una pedra i finalment apareixia el bessó encara una mica verdós. La meva relació amb la UAB ha seguit un procés similar amb tres etapes diferents: la de l'envejós observador de la clovella, la de l'il·lusionat estudiant que intenta trencar la closca i la del professor amb el bessó a la boca.

Als 16 anys vaig arribar a Barcelona per tal d'estudiar Filosofia i Lletres. Quan feia el tercer curs a la Plaça Universitat, algunes de les persones que havien compartit amb nosaltres els dos cursos comuns varen passar a una nova universitat tot just acabada de crear: l'Autònoma. He de confessar que aleshores la nova UAB em feia enveja i una mica de ràbia. Només hi veia la clovella. Creia que a Sant Cugat no hi hauria carreres de grisos, el professorat seria més assequible, les classes menys ata-

peïdes i l'ambient més lliure. La UAB era com un sinònim de la universitat ideal. Alguns anys després, vaig tenir l'oportunitat de veure el nou campus. Vaig trobar els edificis de Bellaterra més lletjos que el pecat i l'accessibilitat no massa bona, però això no em va treure del cap aquella idealitzada creença que una altra universitat era possible a casa nostra.

La meva segona trobada amb la UAB em va permetre tenir accés a la closca. Em vaig matricular a la nova Facultat de Ciències Polítiques i Sociologia, la primera creada per la Generalitat i de l'enveja vaig passar a la il·lusió. Recordo emocionat la primera classe. Em van caure les llàgrimes quan la professora de Sociologia va començar: era la primera vegada a la meua vida que sentia algú parlar en català dalt d'una tarima a la universitat. Aquells tres anys amb aules fetes de pressa aprofitant els passadissos amples de les facultats de Dret i Econòmiques, em permeteren veure fins on pot arribar l'esforç conjunt de professorat, personal administratiu i personal tècnic. Quedaven tan lluny aquells cursos de bidells uniformats, de professors ajudants que portaven el maletí del catedràtic, de pors als infiltrats de la policia secreta. La diversitat de procedències geogràfiques, socials i ideològiques de l'alumnat ens ajudava a mantenir debats molt enriquidors. Tothom tenia ganes d'aprendre i alguns fins i tot de canviar el món.

La Facultat no era una torre d'ivori. Allà s'hi instal·là el Centre d'Estudis Olímpics i de l'Esport tot aprofitant

l'embranchida de la acceptada candidatura olímpica de Barcelona. I allà convidàvem professors d'una Iugoslàvia a punt d'esclatar, i escoltàvem representants de l'OLP encara a Tunísia i també palestins que no s'havien exiliat i fèiem viatges a Brussel·les per veure in situ el desconcert de l'OTAN davant els canvis a la Unió Soviètica. No sé si era veritat, però teníem la impressió que des de la UAB formàvem part del món, que la nostra veu era apreciada per molta gent que estava a punt de fer història.

Finalment vaig tenir l'oportunitat de trencar la closca i arribar a veure el bessó. Això fou gràcies a la meua feina com a professor d'anglès del Departament de Traducció i Interpretació amb docència a la facultat de Ciències Polítiques i de Sociologia, ara ja amb un edifici propi. De la il·lusió com a estudiant havia passat a l'esperança de fer entendre als alumnes la necessitat de saber la llengua anglesa, sense que renunciessin a tenir una veu pròpia. No me'n vaig sortir massa bé. Però vaig aprendre molt i també vaig veure de prop les dificultats de la gestió acadèmica. També vaig poder apreciar que hi havia quelcom més que edificis lletjos. Podia veure sortir el sol pel darrere del pinar de Bellaterra o enumar la gespa de l'Eix Central o meravellar la gent que em visitava quan els mostrava la vista espectacular dels salzes i els pollancre que envoltaven el petit rierol entre les facultats d'Econòmiques i de Ciències. Quan convidava algú de fora a dinar a l'Hotel Campus, el visitant quedava sorprès pel camí des de la Plaça Cívica a la Vila. Fins i tot

algun cop teníem la sort de veure el ramat d'ovelles que pasturaven per allà.

Però una universitat no és només un grapat d'edificis envoltats de gespa... i ciment. En els meus viatges per les universitats de tot Europa, he pogut veure l'admiració per a moltes de les nostres línies de recerca. Som un referent per a polítiques lingüístiques i d'administració del territori. I en canvi aquí de vegades tenim por a seguir el nostre propi camí. Si la universitat és un temple del coneixement i de la recerca, sembla paradoxal que hom vulgui convertir els centres universitaris en franquícies d'una manera única d'interpretar la realitat i que només es tingui en compte una llengua única, per global que sigui. Crec que cal anar en compte a l'hora de romandre embadalits davant un suposat cosmopolitisme que ens faci seguir l'agenda acadèmica d'interessos que no són els nostres. El bessó és prometedor. però l'hem de cuidar. Mentre hi hagi gent que cregui amb la feina que fa, i toqui de peus a terra, però sense tenir por de volar cada dia més amunt, tot i la mancança de recursos, crec que continuaré tenint l'enveja que em feia l'Autònoma ara fa 40 anys! •